

2 0 2 0

F

Graveprisen

Fagpressens gravepris 2020

Gravende journalistikk er en sjanger der journalisten setter dagsorden, med utgangspunkt i egne selvstendige undersøkelser. Det kom inn åtte bidrag til årets bunke av bidrag til graveprisen, men etter at juryen var ferdig, var antallet nominerte i kategorien vokst til ni. Ett av bidragene var rett og slett meget imponerende, men uten at redaksjonen selv hadde nominert arbeidet til Fagpressens gravepris. Juryen har valgt å premiere to bidrag med hed-erlig omtale, i tillegg til selve hovedprisen.

Prisen går til et arbeid som har gått til kjernen av sitt samfunnsoppdrag og avdekket hvordan utøverne av faget de dekker, har jukset. Faktaene blir plottet i tidslinje for å holde oversikten, og slik at journalistene får kontroll på persongalleriet. Spørsmålene journalistene på dette viset blir i stand til å stille, er så ubehagelige at det organet som faktisk har som oppgave å avdekke juks i faget, nekter å svare.

Journalistene retter også søkelyset mot en praksis der tips om forskningsjuks blir overlatt til kolleger fra samme forskningsinstitusjon å komme til bunns i. Og hvor forskningsjuks utrolig nok er vanskeligere for akademia selv å ta et oppgjør med i etterkant av at noen har fått en doktorgrad, enn før et arbeid får godkjent-stempel på tvilsomt grunnlag.

En viktig målestokk på undersøkende journalistikk, er om sakene setter dagsorden. Etter en rekke artikler om denne saken ble det nødvendig for NMBU-rector Mari Sundli Tveit å rykke ut i fagmediet med følgende erklæring: «Jeg mener det er svært mye å lære av denne saken og er opptatt av at de feil som er gjort, ikke må gjenta seg i fremtiden». Det må juryen si seg enig i, og **vi gratulerer Siw Jakobsen og Ingrid Spilde i Forskning.no som vinnere av årets gravepris for artikkelserien om forskningsjuks ved NMBU. Gratulerer!**

Tore Sivertsen, tidligere forsker ved NMBU, har brukt mye av pensjonisttiden sin på å forsøke å få universitetet til å ta opp en mulig fuskesak mot en doktorgradstudent. Men jo mer granskerne har gransket, jo større skyld har de lagt på ham og de andre medforfatterne. (Foto: Ole Sæther)

De så tegn til juks i en doktorgrad. Etter seks år og tre granskninger har ingen undersøkt hele avhandlingen.

– Jeg trengte bare å se på tallene, så var det opplagt at her var det fusk, sier Tore Sivertsen, tidligere forsker ved NMBU. Ikke alle ser det samme. Den unge stipendiaten får også støtte.

Ingrid Spilde